

Գ. Օ. Հ. Լ.

ՃԼԻՐԻՏԻՆԻ ՏԼՎՈՐԻՎՆ

ԸՏԻՏ 6

1855

16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԷՐԻՅԵՆՆ ՈՒ ԹԵՐՊԻԷՆԻՆ ԸՍԸՍԸ

ՊՈՒՆՏԵՆ ԷՎԷԼԷՔԻ ՃԵՐԻՍԵՄԻՂԱՆԵ ԽԱՂԱՐԱՐԱՆ
ըմբողջ Յուլիանոս քրմապետէ եկեթիշիր սայմայրալ շու
թէնպիհէրի տախի Խաղար : Ըտէպսիղանէ սէյրլէրէ
հիչ պիր վէճհիլէ կիթմէսինլէր , վէ օ միսիլլիւ օյուՆ
լար քէնտի Էվէրինտէ օյնաթմասընլար : Միմքինին
պուլսամ տէր՝ պու կիպի օյուՆլարը թէադրօլարտան
քիւլլիէն գալտըրըրմ . վէ թէադրօլարը Էսքի թէմիգ
լիք հալէրինէ տախիլ Էտիպ՝ Բաքոսա Էօյլէ թէսլիմ Է
տիրիմ . Լաքին շիմտիլլիք պուՆու գապիլլի վէ գօյայ
պիր շէյ զանն Էթմէտիլիմ իչիւն մէրամըմտան րուճու
Էտէրիմ . Խալընըզ մէրամըմ պու տուր քի՝ պուլթլարըն
խատէմէլէրի պու կիպի ատէպսիղանէ սէյրլէրի խէ
զալէ թագըմընա պրագսընլար : ՊուՆուՆ իչիւն օնլար
տան քիմսէ թէադրօյա կիթմէսին . վէ քօմէտեաճը ի
լէ Խախուտ սէյրի եկլէրինտէ գօշույա չըզան հին
թօֆճու ուլա Խախուտ չէնկիլիլէ աօլա տօսթըրուգ Էթ

մտիններ . էկեր իսթերէր սէ՛ սալթ ալահարն բն
նայրի կինսինտէ կիւլէնէն փէհլիմնարն սէյրինէ
կիտէ պիւրլէր . չինն ու վազըթլարտա նիսլան թայ-
ֆէսինէ տէյիլ քի սալթ ո միսիլիւ կիւլէնէրէ կիրիշ-
մէյէ , իլա սէյր իթմէղէ տախի լուխսաթ հոգ տուր :
Հէհրլէրտէ ոլմն ալարտան տէյիլ քի սալթ պուլթ
խատէմէրի , իլա ծնարն էվաուլարը տախի իճթի-
նապ էթմէլ տիրէր : Յուլիանոսուն պու քէլամարնա
պագարազ՝ թէադրոյա կիթմէք քրիստոնիսլարա հա-
սագ ոլտուղունա թաճիւպ էթմէլ տէյիլ . չինն Յու-
լիանոս ճէմի ըրղէհի վէ միւթէպէր քիմէլէրէ տախի
էօյլէ երլէրէ կիթմէյի ճայիզ կէօրմէյօր : Թաճիւպ
չէքէճէք վէ միւթալա էտէճէք մատտէ շու տուր քի ,
պուլթ փէրէսթ վազթընտա ռան քօմէտիսաճըլարն թէ-
ադրօ ցունունտա թազլիտ էթտիքլէրի զաթլարն էք-
սէրիսի՝ պուլթ փէրէսթլէրին ալահ տէյիւ թախտազլա-
րը եսխուտ ալահարա հագըն կիպի թուլթուպ իթի-
պար էթտիքլէրի զաթլար ըտը . վէ հալէա շիմաի թէ-
ադրօլարտա կէօթթէրիլէն պաշլըճա զաթլարը Նւրոքա
լիսանընճա շէրոա տէնիր , քի եունանի Նէրօս լուղէ-
թիստէն ալընմըշ ոլուպ՝ պուլթ փէրէսթլէրին ալահա-
րընըն սիլիլէսիստէն ռան քիմէլէրէ մախսուտ ոլմուշ
պիր իսիմտիր . վէ հայճատա Վի-յաշն տէրիզ , քի
պուլթարըն ճինսի եսխուտ պուլթաւտէ տէմէք կէլիր :
Պէօյլէ զաթլարըն հագընա նագլ ոլունանլարը մէյտա-
նէ չըգարմաղը Յուլիանոս աւտպիղիք սայըպ , ֆիլիէն
քէնտիլէրինի աւտպիղիլէ իպրէթ վէրէն պուլթարըն
իւզէրինէ ռան թէադրօ ցունլարընտա ու պուլթ-
լարըն խատէմէսինին հագըր պուլունմասընը մինասիպ
կէօրմէլ իսէ՛ պու տէրէճէ վէքիլէք նէտէնն ուա :

Իկեր պուշկարըն հագգընա նազլ օլունան վէ թէադ-
րօյարտա թէշքիլ օլունան հալէր . մէսէլա 'Իիսուան
տիւպեր գըզարը վէ չօճուգլարը պաշտան չըդարմասը .
Եփրոզիտէնին ֆահիշէլիյի , Հերմէսին խըրսըզլըդլարը ,
վէ ախէր պու կէօնէ փըսգ ու ֆիւճիւրլէր ճայիզ կէօ-
քիւլփիւշ օլմազա ըտը՝ ալահլարընըն իւզէրինէ պուն-
լարը համէ էթմէզլէր իտի . վէ ալէլ իւմիւմ ճայիզ վէ
միւթէպեր կէօրիւլտիւքտէն սօնրա Յուլիանոսուն վազ-
թընտա պունլար այըպ ոայըլըպ սէյրլէրինտէ պութ խա-
տէմէլէրինին հազըր պուլունմասը թէճվիզ կէօրիւնմէ-
յօր ուսա՝ սէպէպի նէ տիր . Բրիստոննալըզըն թալի-
մթլարը օլմասա ըտը՝ հալէա պու ֆէնալըզլար ճայիզ
վէ միւթէպեր թուլթուլաճաղ ըտը . վէ Յուլիանոս քը-
րիստոննալըզտան բուճու էտիպ պուլթլարա իպատէթ
էթմէյէ պաշաաղըզտան սօնրա՝ քէնտի իպատէթ էթ-
տիյի պուլթլարըն շան ու իթիպարընա խալէլ կէթիրէ-
ճէք պէօյլէ պիր . թէնպիհ հէր նէ գառար հազլը իտէ՝
օնուն աղընտա մինասիպէթսիզ օլուպ՝ հագգընա սէոյ-
լէնէն ֆէյլօսօֆլուզուն իթիպարընա քիւլիէն զիւլ
տիր , վէ մուրթատլըզ գապահաթընը զիյատէ աղըք-
լատըր :

Յուլիանոս պու թէնպիհլէրի էթտիքտէն սօնրա
պուլթ խըզմէթինէ լայըղը քիմնէլէր ինթիսապ էթմէք
իւզէրինէ կէլիպ՝ ալահա վէ ինտանլարա մուհապպէթ-
լէրի օլմալը տէր , ասըլզատէ կախուտ զէնկին օլմասը-
նա պազմայը տէյիլ : 'Պու իքի ճինա մուհապպէթ տա-
խի քրիստոննալարա մախսուսա տուր . Ելահ մուհապպէ-
թի պուլթիւրէսթլէրտէ ալա կօլուտու վէ օլմալը ը-
տը . չիւնքի ալահլարընտա մուհապպէթ էտէճէք վէ
սէվիէճէք պիր հալ կէօրիւնմէզ իտի : 'Ղիւս , իթիդաթ

լարընձա ալաճարն ճիւղիսին քէսիրի , վէ նագլէ
 րինձէ՝ հեփսնտէն խեղալէսի , սեփիէճէք նիսի օլա պի-
 լիւր իտի : Ա՛ է հեփսնտէն պեօյիւյիւ պեօյէ օլտուգձա
 օլ պիր ուփագ թէֆէք ալաճարը նէ՝ դատար մուհապ-
 պէթէ՝ շոյան օլտուգլարը թարիֆէ հաճէթ տէկիլ տիր :
 Հալ պու . քի՝ ալաճարը սեփմէք լագըրտըսը քրիստոն-
 եալըգտան եփվէլ իշիտիլմիշ իսէ տէ՝ ես՝ զաթէն քէնտի-
 լէրինտէ սեփիէճէք պիր հալ պուլունմալը , եսխուտ
 քէնտինէ մուհապպէթ կէօթէրէնի հինի հաճէթտէ
 պիր պէլատան գուրթարա պիլմէլի : Պութփէրէսթլէրին
 ալաճ ատտ էթտիքլէրի քիմնէլէրտէ պու գուտրէթ
 տախի եօղուտու : Հոմերոս նագլ էտէր քի՝ Տրոյադա
 ճէնկի վագթընտա ալաճար իքի փըրգա օլուպ պիր
 փըրգասը տրոյադալըլարա վէ պիր թագըրմը տախի օն-
 լարըն մեմալիքինէ հիւճմ ու իսթիլա էտէն եուսնալ-
 րա թարաֆ օլտուլար ըսա տա՝ իքի թարաֆըն գուվվէ-
 թի մեսալի կէլիպ օլ ալաճարըն հիչ պիրիսի քէնտի
 մէրամը իւզրէ թարաֆ էթտիլինէ նուսրէթ վերմէղէ
 գատըր օլանմատը : Ա՛ է պախթ ու թալիհ իչիւն օլ ալ-
 լաճար քէնտիլէրի սեօյլէրիմիշ քի՝ պիղտէն գուտրէթ-
 լի տիր . վէ օնուն գարարընը պիղ պօզամայըղ : Ա՛ է պու-
 նուն իչիւն պութփէրէսթլէրին պութխանէլէրէ կիթ-
 մէլէրինտէ պաշլըճա մերամլարընըն պիրիսի՝ պաշլարը-
 նա կէլէճէք հալլէրին խապէրինի ալմագտան իպարէթ
 իտի . օլ պէլալէրտէն գուրթուլմագ իսթէյէմէղլէր ի-
 տի . զիրա ալլաճարընըն գուտրէթի օրալարա տագ կէ-
 թիլմէղ օլտուղունու պիլլըրլէր իտի : Լ՛ . պեօյլէ ալ-
 լաճարըն նէսինի սեփմէլի . վէ Յուրիանոս պութ խա-
 տէմէլէրինէ մինասիպ կէօրիւլէն զաթ ալաճարը սեփ-
 մէլի տիր տէյիւ գօտուղու շարթը նէրէտէն ալմը օ

լապիկիր իտի . եկեր ազիզ քեթապարնն՝ տէսին րապպ Եւ
չահնը ճէմի վիճուտունտան՝ վէ տերունիստէն վէ ճէմի
գուվվէթինտէն՝ սէվէսին տէյու վերտիյի թէնպիհի
գատիմտէն իշիտիպ ֆիքրինտէ եեր էթմիշ օլմասա ըտը :

Ինսանլարը սէվմէք շարթընը նէրէտէն ալմըշ օլուր :
Ինսան սէվմէք տէմէք՝ ինսանըն իհթիաճընա եէթիշ
մէք վէ տար վագթընտա պուլունմագ վէ տերտինէ
տերտտաշ օլուպ թէսէլի վերմէքտէն իպարէթ տիր :
Սուհապպէթ պու իւշ խուսուստա պէլի օլուր . միւհ
թաճիէթի օլմայան վէ կէնիշիքտէ վէ ֆերաճիէթտէ
պուլունան քիմսէյի սէվմէք նիշանէսի կէօթէրմէյէ վա
գըթ եօզ տուր , ախշամ սապահ հանլարընա կիթմէք
վէ խօշ կէօրիւշմէք վէ իլթիֆաթ էթմէք վէ հալ հա
թըր սօրմագ վէ թէքրիմ՝ վէ թէվագու էթմէք օլ ա
տէմի սէվմէք տէյիլ տիր . ծնտան պիր միւրաճաթը օլ
տուղընտա րէտտ օլունմամագա թէտարիքաթ նէվինտէ
շէյլէր տիր . վէ պունուն իշին տէյիլ ախէր քիմսէլէրի
իլա քէնտի քէնտիսինի սէվմէք տէմէք օլուր : Վէ
պու թփէրէսթլըք մուհապպէթի պու սընրըլարտան էօ
թէյէ կէշմէզ իտի . հաթտա պիր տերտլի քիմսէսին չէք
տիյի քէտէրի իշիտիպ աճըմագըլըզ գարրյա հագըրը
կէվէթլըք վէ այըպ սայարլար ըտը : Եճըզ զարուրիէ
թի ինսանըն զիյատէճէ աճընաճագ հալլէրինին պիրի
օլտուղըն շիւպհէտէն արի տիր : Եթէնէոս նամ հու
նանի միւէլլիֆ՝ խաղէիսլի Եփորիոնտան ալարազ նազլ
էտէր քի՝ էսքի հումալըլար պագէն քիւլլիէթլի ազ
ճէ վատ էտէրլէր իտի օլ քիմսէյէ քի՝ իրլէ՝ լմապիր օ
լունան մէյտան օլունլարընտա պաշընը քէտտիրմէյէ րա
զի օլ . վէ օլ ադճէ՝ պու գավլէ րազի օլուպ գաթլ
Օլանըն ֆամիլիասընա վէրլիկիր իտի . վէ մէզքիւր միւէլ

էփին գալիւնէ՛ պու գալիւ գալու իտէն ևալնըդ պիւր
քիշի արանը իքէն՝ պիւր գաչ քիշի պիւրտէն մէյտանէ
չըգըպ, հէր քէս քէնտի փամիլիաւընը զարուրիէթտէն
գուրթարմագ իչիւն գաթլ օլմագլըղը արզուլայըպ աշ
խէրէրիյէ մարազա, վէ օյունուն մէմուրինէ րէճա է-
տէր խտի : () Լ փամիլիաւընըն նէ՛ տէրէճէ զարուրիէթ-
տէ օլտուղու պունտան աննաշըրըր, քի չօլուգ չօճու-
ղունա էքմէք թէտարիք էթմէք իչիւն գաթլ օլմաղը
արզուլայանլար վէ էօլիւմ տիլէնէնէր պուլունուօյորար .
օնլարըն փագրի հալինէ մէրհամէթ էտէն քիմսէ պու-
լունմայօր : Մէյտան օյունլարընտա պու միսիլլիւ փա-
ղըրլարա միւհթաճիէթ օլտուղունա նաղարէն՝ պուն-
լարա մէրհամէթէն իյանէ էթմէք իսթէյէն պուլուն-
մայաճաղը տէրքիար տըր . չիւնքիւ պէօյլէ մուհապպէթ
նասըն զէվքինէ խալէ կէթիւրէճէք մէվաոտէն սայըմըշ
օլուր ուտու : Պունուն իւզէրինէ սօնրալարտա տէփա
սէօյլէյէճէք օլտուղունմուզ իչիւն՝ պուրատա պու պիւր
թանէճիք իսպաթ քիփաէթ էթսին, վէ պու միւնվալ
իւզըն մէրհամէթ տէտիքլէրի շէյ պուլթիւրէթլէր
մապէյնիստէ նամալիւմ օլմասը իչիւն՝ օնլարըն մէզհէպ
խատէմէլէրինէ ինսանլարը սէվմէք զըմնընտա Յուլիս-
նոսուն վէրտիյի թալիմաթ քրիստոնէայ օլուն տէմէք
օլմատըղը իչիւն մանէասըզ պօշ լափլար սըրասընա
կէէէր :

Ղ'էօմէրտլիք նասիհաթը տախի վէրէրէք սէօյլէր .
պիլիմ Փըգարալարա պագմատըղըմըղը իմանըզ գալի-
լիալըրար կէօրէրէք՝ օնլարը գայըրմաղը քէնտիլէրի իլթի-
զամէթմիշ տիլլէր . վէ Կէսիւրճիլլէրին շէքէրիէ վէ պօ-
ղաշա ըլա չօճուգ այարտըպ սաթլըղա չըգարտըրլարը
կիպի պունլար տախի մուհապպէթ վէ մէրհամէթ կէգա-

Թերերէք վէ հեր քեսէ էքմէքլերինի էսիրկէմէյերէք տին
 պիլիքլերինի ճէլպ էտերլեր : Սէրհամէթ տայիր իշլէր
 քէնտի իշլերինտէ չօդ չէշիտ օյտուղու վէ չօդ գուլանը
 տրղը իշին չօդ տա իսիմլերի վար տրո : Թէնպիհ էտեր
 Յուլիանոսի՝ հեր պիր շէհիրլերտէ վէ քէօյլերտէ դըպ-
 րատունլար աշըսըն . վէ գալիլիալըսընն եկեղեցիլերտէ
 էթաթլերի կիպի օնլարտա ախիադ ու թերպիէէ տայիր
 տէրսլեր վերիլսին : Պազը կիւնլէր՝ վէ կիւնլերին պազը
 թախսիս օլունմուշ սաաթլարընտա ճէմաաթ տուայէ կիթ-
 սիլլեր . վէ խատէմլեր իքի թագըմ՝ օլուպ՝ դարչըլդը
 տուալար օգուսուլար . պու տախի տիրացուլարըն դա-
 տան օգուսուլարը շարահանլարըն թագլիտի իտի : Կա-
 պահաթլար իշին թէտիպլեր թերթիպ օլունսուն , վէ այն-
 ճա թէշրիֆաթ տախիլ օլմաղա մինասիպ կէօրիւլէնլերին
 օլ խըզմէթլերի լայըդ օլմասը իշին թերթիպլեր ու թէ-
 տարիքեաթլեր թանգիմ օլունսուն : Խասթէխանլերտէն
 վէ միսաֆիրխանլերտէն մատէ՝ կերէք էրքէքլերտէն կերէք
 տիշէշլիլերտէն եալընըլըղա արղսւլայըպ րուհանի մատ-
 տէլերի թէֆէքքիւր էտերէք պազի էօմիւրլերինի զէ-
 քեալէթտէ կէշիրմէք իսթէյէնլեր իշին տախի էրքէք վէ
 գարը մանասդըրլարը եափըլըն տէր : Յուլիանոսուն
 պու մանասդըրլարըն միւճէտտէն ինշասընա հալվէս կէօս-
 թերտիլինի կէօրերէք նէ տէմէշի օնլարա՝ քի հազըր եա-
 փըլմըշ վանքլարը գալտըրմաղա արղու էտերլէր . վէ օն-
 լարըն ինգրազընա տայիր պազի թերթիպաթ խապերի ալ-
 տըզլարընտա՝ ղայէթ պէյէնէրէք օլ թերթիպլերի տիւշիւ-
 նէնլերի լուսաւորլարըն տէֆթերինէ գայտ էտերլէր :
 Յուլիանոս պու թֆերէսթլերի լուսաւորիլ էթմէք իշին
 մանասդըրլար իհտաս էթմէք իսթէյօր :

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱՆԸ ԵՎ ԴՆՆ ԸԼԻՐԵՖ ԳՈՒՂԵՍՐ

Օ

ՊԵՏԵԿՈՍԵ կենիւ Պետրոս առաքեալ
տա պիր գաչ հալ կէօրիւնտիւ , քի Եէհուտի միւլէթի
րուուսաւնը շաշըթաւըսը : Լշի կիւնտէն պերիւ քէն
տիւնի կիզէմիշ իքէն օլ կիւնիւ ճէմ օլոււնան խալզըն հու
զուրոււնտա ապա խէվի կէօստերմէյերէք քէլամ սէօյ
լէմէսի՝ տտէթտէն տիշարը պիր գուտրէթէ մալիք օլմա
սընա նիշան թութուլուր ուտու . լաքին պու գուտրէթ
նէ իտի , վէ նէրէտէն կէլմիշ իտի , վէ զապիթան հիւ
քիւմէթինէ գարշը գօյաճագ գատար վար մը լար ,
եախուտ պիր թէհի ճէսարէթ օլուպ՝ քիւլլէն պօշա
շըգարմարը գօլայ պիր շէյ մի իտի . պուսու պիլմէզէր
իտի . վէ զիյաւէճէ ֆիքիւլլէրի օնա շէհատէթ էտէր
իտի քի՝ պէօյլէ պիր ճէսարէթի քէսմէք վէ Պետրոսու
վէ օնոււն ուլա պիլլիքտէ պուլոււնանլարը գօրգուլմագ
վէ օիւքիւ թէ վարտըրմագ գօլայ շէյ օլմամալը :

Առաքեալարտա կէօրիւնէն միւճիւզաթը սէրխօշու
ղա վերմէլէրինտէ ումմազլար լար քի սէօզլէրինի գար
շըլայան պուլոււնուր : Պետրոս առաքեալ գարշըլատը .
վէ կէօստերտիյի ուճօնլարըյա տիյնէյէնլէրին զիհնինի
սարսուշ : Առաքեալար գալիլիալը օլմալարըյա կէլի
Եէհուտիլէր ինտինտէ իթիպարըզ լարար . լաքին պէք
րիլիք վէ մէճնոււնուգ խուլլարը վար՝ վէ սապահ էրքէն
գալզարզլարը կիպի իշէրլէր վէ ախշամատագ սէրխօշ
կէզէրէր տէնմիշ տէյիլ իտի , հէր քէս պուսլարը էօյլէ
պիլլիք իտի քի՝ շարապ բագը իշմէյէ թէօվալէ էթմիշ

պէջիլ իսէր տէ՛ն եւմէք իշմէք վագըթլարընը պիլիւրէր :
Ըռաքեալարըն հագգընա նաստա պէօյէ պէլիլէյիշ
օլմադսա ըտը՝ տէյէ պիլիւրէր իտի , վագըթ էրքէն օլ
տուղունա նէ՞ պագարսընը . սիզ կէճէ կիւնտիւզ սէր
խօշ սունուզ . հիշ պիր վագըթ այրգ օլտուղունուզ եօգ :
Պունու սէօյլէյէն օլմատըղընտան՝ վագըթըն էրքէն օլմա
տը՝ սերխօշուգ վէսիլէսինի չիւրիւթմէյէ պիր գուվլէթ
լի ռաճօն պուլունտու :

Իքինճի ռաճօն պունտան չօգ գուվլէթլի իտի :
Եւհուտիլէրին ճիւմէսինին մալիւմիւ օլտուղու վէճհ
իւզըէ՛ Սիսիանըն էթտիյինի գըլարընը վէ ծնուն կիւ
նիւնտէ վէ ծնուն վասէթասըյա գուհուրա կէլէն վու
գուաթլարըն ճիւմէսինի մարգարէլէր էվլէտէն խապեր
վէրմիշ օլաճագլար : Պու տէֆա օլան վուգուաթ սէր
խօշուգ ալէամէթի օլմատըղընը սապիթ էթտիքտէն
սօնրա՝ մարգարէլէրին խապեր վէրտիքլէրինին սըրասըն
տան օլտուղունու տախի անաթմագ իշիւն Տուլէլ մար
գարէնին սէօյլէտիյինի թէքրարլար . հոգին սուրը կէլ
տի , վէ ծնուն կէլմէսինին ալէամէթլէրինի կէօրիւյօր
սունուզ տէր : Մարգարէնին պու քէլամը՝ օլան վուգու
աթ Ըլահըն թէտպիրինտէն նաշի օլտուղունու անա
տարագ՝ սերխօշուգ էօզիւրիւնիւ պիւթիւն պիւթիւնէ
չիւրիւտիւր իտի . վէ հազըր օլանլար մէճպուր օլուրլար
ըտը եա կէօրտիքլէրինի վէ իշիթտիքլէրինի ինանմաաղա .
եախուտ առաքեալարըն իւզէրինտէ Ըլահ գուվլէթի
կէօրտիքտէն սօնրա սէօյլէտիքլէրինէ ինանմաաղա : Վէ
պու հալ Լէֆէնտիմիզին խասմի օլան Եւհուտի բուու
սասընըննուֆուզլարը միլլէթլէրինին պէյիլնտէ գըրըմա
սընըն պաշլանկըճը ըտը :

Տիւննանըն հէր թարաֆընտան Երուսաղէմէ ատամ

կելով զլուսն իջերինտէն չօղուտա Եւհուտի լիսանընդ
պիւմէզ իտիէր : Համատան վէ Քիւրտիստան վէ Իրան
թարափընտան կէլէնէր փարսի աննարլար . Քելտան
վէ Եւհուտիստան Եօլքէլէրինին ահալիսի օլ վազըթաւ
միւսթամէլ օլան Եւհուտիճէյի պիլիւրէր : Վամրք վէ
Պոնտոս վէ Մսիա վէ Փռիւզիա վէ Պամիւլիւն ալա
լէթլէրինտէ ալիսէվիէ Բոււմ լիսանը միւսթամէլ իսէ
տէ պիրպիլինին տիլինն աննամայաճագ գատար լիթիլա
ու թէլաֆիուզլարընտա փարզ վար . Եգիպտոս Եւհու
տիլէրինին պիլիթիլէրի եւ գըփտիանճա եւս բուճա ,
լիքիալլար օլ պէլտէնին լիսանընդ վէ կիւրէնիլէր վէ
Հուսթանլար վէ կիրիալիլէր վէ արէնիսթանլար Հեր
պիրի քէնտի պէլտէնին լիսանընդ աննարլար , լաքին
առաքեալլարըն սէօյլէտիլէրինի ալա թէրճիմանա միւհ
թաճ օյմադսըլըն ճիւլէսիտէ աննայօրլար . վէ պու Հիք
մէթ ինքիար օլուսուր եօլտա տէյիլ իտի . Մապա ա
ռաքեալլարմը պու Էնիլայի լիսանլարը սէօյլէրլէր իտի .
եօխսա ծնլար եալընը պիր լիսան սէօյլէյիպ իշիտէնէր
Հեր քէս քէնտի լիսանընճա մը աննարլար . պիլմէսի փէք
փարզ օլան մատտէլէրտէն սայլըմագ . Հեր հանիլըր օլ
սա միւճիւզաթիլօլտուղունա շիւպհէ եօգ . վէ օլ գա
տար ճէմաաթըն իշինտէ օլմուշ պիր միւճիւզաթ շիւպ
հէ ալթընա կիրմէզ : Առաքեալլարըն պիրիսինին , մէսէ
լա Վիտրոս առաքեալըն քէնտի լիսանընճա նութգ Էթ
տիլինի ախէր առաքեալլարըն պիրիսի փարսիճէ , պիւ
րիսի բուճա , պիրիսի արէպճէ վէ օլ պիրիսի պիրէր սւ
լիէր լիսանա թէրճիւմէ Էտիպ հազըրտա պուլունան ճէ
մաաթա աննատըրլար ըտը տէմէք աղիկ քիթապըն նագ
լինէ զիյատէ մըթապըզ կէլիւր . զերա ճէմաաթ հէյրան
օլարագ պիր պիրինէ սիւալ Էտէր իտի . պու սէօհպէթ ,

Էռնեստին ճիւղէսի Վալիւիւն տէյիւն մի. շինոի
 պ'ի նամը Հեր պիրիմիզ օնարըն քէլամըն քէնտի առ
 զու լիսանըրդտա իշխոիպ աննայօրուզ : (Պործ. Բ. 7) Ահ սուրբ Ներսէս Լամբրոնացի հայրապետ տէ
 Հոգեգալուստ ախշամը Սիւրբ Իսիդոր լուղէթլերիյէ
 ցլաշանըպ օգուենն ճարընտա առաքեալարըն օլ մէճ
 լիստէ Հեր լիսանտան սէօյլէտիքլերինի պու մաննայէ
 միւթապըզ կէօստերի : Լաքին օլ կիւն առաքեալար
 եալընըզ պիր լիսանտան սէօյլէտիպ՝ Հեր քէս քէնտի
 լիսանընճա աննար ըտը տէնսէ տախի՝ առաքեալարըն
 Հեր պիր լիսանտան սէօյլէմէյէ գուարէթ քէսպ էթմիշ
 օլտուզլարը սահիճ տիր. խուսուսա, տէյիլ սալթ ա
 առաքեալար, իլլա տխեր հաւատացեալար տախի հազ
 թարափընտան պու իհանա նայիլ օլտուզլար ըտը : Առու
 նէլիտ վէ թէվապիսի Քրիստոսա ինանըպ Հոգին սուր
 ըուն շնորհքունա նայիլ օլտուզտա ախեր լիսանտան սէօյ
 լէյիլ Ալլահը թէքպիր էթտիքլերինի իշխոեն քիմնէլեր
 թաճիւպ չէքերլեր իտի տէյիւ աղիլ քիթապըն նազլէ
 տիր. (Պործ. Ժ. 46) վէ Աօղոս առաքեալըն կորն
 թացիլերէ հազարըն քէլամտան. քի տէմիշ տիր. մէ
 կեր հէփսի էնվաի լիսանյաթ մը սէօյլէճէքլեր. եկեր
 ինանըլարըն լիսանընտան մատէ մէյայըքլարըն լիսանընա
 տախի աշնա օլտամ վէ մուհապէթէ մալիք օլմազ ը
 սամ՝ պօղունա էօթէն պաղըր կիպի օլտուրում, (Պ.
 Արմ. Ժ. 30. ԺԳ, 1) առաքեալարըն պու հէքմէ
 թէ պիղգաթ մալիք օլտուզլարը ալիքեար կէօրիւնիւր.
 անճազ օլապիլիւր քի՝ վաղլարընը տիյնէյէնէլեր չօլլուզ՝
 վէ տիւրլիւ միլէթլերտէն մախլու թ օլտուզլարը հալտէ՝
 հազգըն հէքմէթի վէ միւճիւզաթը տիյնէյէնէլերին բու
 հանի էնփաթընա նազարէն թէպաիլ օլտալ՝ պիր լիսանտան

սեօյլենէն նութգու անսամաղա տիյնէյէրէրին ճիւմէ-
սինք քէնտի լիսանլարընա կէօրէ գատըր էյլէյէ : Ա
Հիքմէթլէրին պիրի՝ օլ պիրիսինի լաղվ էթմէզ :

Ակտրոստա վէ առաքնալլարտա կէօրիւնէն աճայիպ
հալէրտէն պիրի տախի՝ օլ կիւն օնլարտա պէյան օլու-
նան իլիմ վէ պէլաղէթ տիր : Սարգարէնին սէօզիւնիւ
զէքր էտիպ օլ կիւնքի Հիքմէթ ուշտուրմալարը պու-
նա պիր չէշնի իտի , վէ պուլնուկուլա սերիսօշ օլմատըգ-
լարընը սապիթ էթտիքտէն սօնրա Ակտրոս առաքնալ ,
հա խարայէլ միլլէթի՝ շու քէլամլարը տիյնէյին տէյիպ ,
քիմնէնին ումմատըղը վէ բուռուսայի միլլէթին իւրք-
տիւյիւ քէլամա պաշլար : Ալա՜ թարափընտան էնվանի
հէքմէթ ու միւճիւղաթլարըլան մէշհուր օլան նազա-
րէթլի Յիսուս , քի սիզ օնու խաչ իւզէրինտէ էօլտիւրթ-
տիւնիւզ , սաղալտը վէ մէզարտան սաղ չըգաը տէր . զի-
րա էօրիւ գալմասը միմքինսիզ իտի : Այու քէլամ՝ հէ-
հուտի բուռուսասընըն օլ գատար սայ ու զայրէթլիէ չա-
լըշարագ վէ քիւլլիէթիւ ագճէ թէլէֆ էտէրէք չըգար-
տըղլարը չալընտը հափատիսինի հալան չըգարըպ՝ օլ հա-
փատիսի չալ էտէնլէրի բէզիւ էթմէք օլտուղւնտան՝
թէվէքէլի սեօյլէնիլիր լաղըրտը տէյիլ իտի . լաքին ա-
ռաքնալլար օլ կիւն գուվէթ ալտըլար ըսա՝ պու լա-
ղըրտըլը սեօյլէմէք իչիւն իտի : Պու կիւնտէն էվիլէյ
պիրիսի Ակտրոսու պուլուպ Յիսուսուն թէնինի նէ
հափտընըզ , չալտընըզ ըսա նէրէյէ կէօթիւրիւպ սաղ-
լատընըզ տէյիւ սօրայ ըտը իհթիմալ քի՝ ճէվապ վէր-
մէյէ խէվիինտէն տօլտըլ չէքինէճէք իտի . հախուտ ,
Յիսուսուն թէնի չալընմատը , Յիսուս քէնտիսի տիրիւ-
տի մէզարտան չըգտը . պիւլ պիր գաչ տէֆա քէնտիսինի
կէօրտիւք , պէրապէր թաամ էթտիք , խաչ իւզէրինտէ

ալորդը ետրալարը կէօրտիւք վէ եօգլատըդ , Լոքէն քիմ
սէյէ սէյլէմէ , քահանայապետէր վէ միլլէթ պէօյիւք-
լէրի տոնյմասըն , եօխսա պաշլմըզ պէլայա օղըտր տէ-
յիւ ճէվապ վէրիլէր իտի : Հալէա շիմտի նէ գատար
ատամլար վար քի՝ պէյն էլ նաս զաշեաթ պէլլիլէնմիշ
պիր շէյին հագգընա սիւալ օլունուրսա , տօղրուսունու
սէյլէսէ տախի՝ սիւալ էտէնտէն քիմսէյէ սէյլէմէք
շարթընը մաթլուպ էտէր : Պու հալ՝ ինսանի զայիֆլէ-
ղին իճապընտան տըր : Հագ թարաֆընտան գուարէթէ
մալիք օյան առաքեալա պագ . գարշըլարընտա իւշ պին
քիշիտէն միւթ էճափուզ ատամ վար . հէփսիտէ Յիսու-
սուն թէնի գերեզմանտան չալընմըշ պէլլէմիլէր . պէլքի
չալան առաքեալար օլմամալ տէյիւ իտրագ էտէնլէր վար
ըսա տա՝ չալընմըշ օլտուղունու ինքեար գապուլ էթմէզ
պիր վուգուաթ սըրասընա գօյուպ , առաքեալար մէյ-
տանտա ըքան օնու թասհիհ էթմէք խուսուսունտա օն-
էսրա խիթապէնպիր սիւալ էթմէք խաթըլարընտան տա
կէչմէտի : Ընճագ Պետրոս առաքեալ օնլարըն սիւալինէ
պէլլէմէզ . ֆըրսանտ պուլմուշ իքէն շունուտա սէյլէ-
յիմ տէր կիպի Յիսուսուն էօլիւ գալմատըղընը վէ տի-
րիլիպ գերեզմանտան չըգտըղընը աչըդտան աչըղա վագ
ու իյան էտէր :

Վ է սէյլէտիյինի թաստիզ էթմէք իչիւն էօյլէ պիր
քէլամ էլէ ալըր քի , պէլքի եհհուտի ալիմլէրիին
խաթըրնա տա կէլմէզ իտի . եախուտ նէ՝ տէմէք իսթէր
տէյիւ մանեասընըն իւզէրինէ աճապատա ըտըրար : Պա-
ւիթ մարգարէ Սաղմոսուն իչինտէ տէմիշ իտի . թէնիմ
ումիտ իլէ թէմէքիւն էտէճէք . զիրա սէն ճէսէտիմի մէ-
զարտա պրագ մայաճագըն , վէ սէնին ազիզինէ չիւրիւ-
մէքլէք իւզիւ կէօսթէրմէյէճէք սին : Իմարտէր Պեա-

բոս առաքեալ . Պաւլոս իշխան սէրահաթէն տէմէլի իզ
քի էօրաիւ , կէօմիւլտիւ , վէ մէզարը հայեա մէյտան
տա տոր : Անճադ չիւն մարգարէ իտի , վէ պիլիւր իտի
քի Ալլահ օնուն թախտընա օնուն նէսլինտէն պիլինի
ճիւլիւս էթտիրմէղէ անա էթմիշ իտի , էվվէլաէն ան
նայարադ Յիսուսուն տիրիլմէտի իշխան սէյլէտի , քի
օնուն նէֆտի մէզարտա պրագըլմատը , վէ թէնի չիւ
րիւմէտի : (Պարթ , Բ . 21 — 31) Խորադ սահիպի վէ
պիղարալ ագըլ գուլանան քէմնէլէրէ : Պիտրոս առա
քեալն սէօղիւնէ ինանմադ ֆարգ ըտը : Յիսուսուն
թէնի չալընտը տէմէնին օլ տէրէճէ մինասիպէթսիլիւ
լէրի վար ըտը քի՝ անճադ քահանայապետէրին վէ զա
պիթանըն էօրիլիւ պունըւ տիյնէթտիրէ պիլիւր իտի .
վէ սէյլէլէնի չօղ ուտու , լաքին ինանանը հիչ հօղ ու
տու տէրսէք զանն էտէրիմ քի ալտանմայըդ : Վ յուգու
աթա աշուտ օլմայան էճնէպիլէր ինանա պիլիլիւրէր իտի .
լաքին գերեզմանը պէքլէմէք (չիւն մախսուս պիր պէօ
լիւք ասքէր իսթէնիպ ալընմասընը , վէ գերեզմանըն
մէօհիւրլէնմէսինի , վէ իւշիւնճիւ կիւն գերեզման պօշ
պուլունմասընը պիլէնլէրին չօղու՝ չալընտը համաթիսին
տէ հիլլէ մէմուլ էտէրլէր իտի . լաքին չալընմատը ըսա
նէ օլտու . չալընտը ըսա օլ ասքէր նասըլ չալտըրտըրար .
մէզարըն ալըլմասընը հէֆտի պիրտէն նասըլ տուլմատը
լար . պունլարը աննայամալըր ըտը : Պիտրոս առաքեալն
սէյլէտիլի պու միւշքիւլլէրի հալլ էթտի , քի պաշդա
կէօնէ հալլ օլմադ միմքին տէյիլ իտի . պունուն իշխան
իշիթտէլէրի պիրլէ էթտէքլէրինէ նատիմ օլուպ շիմտի
նէ եափալմ տէմէյէ պաշլատըլար : Պիտրոս առաքեալ ,
պալըգճըրըգտան կէլմէ պիր ատէմ . օգու մատան պիլա
պեր . փէք ինճէ ֆիքիրլի պիր զաթ տախի օլմատըրը ա

և Թորանքն պաղի նազիլերինտէն մալիւմ. անճադ պոռ
մէճիւտէ Յովել վէ Դաւիթ մարգարէլերտէն խապեր
վերիյօր : Իւզերինտէ կէօրիւնէն աղիւմ հիքմէթլերին
պիլրի տէ պոռ ուտու :

ՀԻՔԵԼՅԵԼ

ԵՊԸԼԸԸԸԸԸ ԹԵՍԸԸԸԸԸ ՊԻՐ ԵՏԸԸԸԸ
Ն Ե Պ Ը Ը

3

Հանրի Պրէզնօ դըզըյլա հինթօֆա պինսիշ՝ Օռ
լէանա աօղըու կիթմէքտէ իտի : Հինթօֆուն թէրպիւ
ելէրի գըզըն ելինտէ, պէյկիրի հեր նէ գատար քէսկին
սիւրէրսէ տէ՝ աղըր եօրիւյօրլար տէյիւ շիքիւյէթ է
տէրէք կէօղիւնիւ Օռլէան թարաֆընա տիքմիշ՝ շէհ
րի ուզադտան կէօրմէք իսթէր, պապասը հայը վազըթ
գըզըն աճէլէսինէ տըգգաթ էթտիքտէն սօնրա, Չօգ
աճէլէ էտէյօրսուն Լամա, տէտի : Գըզ հիճապընտան
գըզարտը : Փէտէրի տէտի. Օսնն էտէրիւմ Օսգարտան
պիլիւմ էվէ պիր մէքթուպ կէլիշ ումարսըն : Գըզ ու
թանարապ տէտի. Ը՛հ, թահմիսիլէ հեր շէյի թըպգը
պուլուրսուն : Հանրի գըզըն սաջարընը օղշայարապ
պուրնու ալթընտան տէտի, Օսվալը չօճուգլար. ա
ճըրմքի իսթէր իսթէմէզ տիյիւնլէրինի կէճիքտիլէ
ճէյիւմ. լաքին Լամա, գապահաթ սէնին տիր. սէն
պէյլէ իսթէտին. էվէնտիքտէն սօնրա սէն Օսգարըն
արքասը սըրա կիտէ պիլր իտին. լաքին սէն իսթէտին
քի կանըմըղտա եերլէշսին : Լամա տէտի. Վիէթիւմ

սենտէն այրըրմամադ տըր . հէր պիր շէյտէն էվլէլ պէ-
նիմ հէրիմ սէնին հանընտա տէյիլմի . պէնիմ սէնին
հանընտա պուլունմամա վէ խըզմէթինի էթմէմէ միւհ-
թաճ տէյիլմիսին : — Օսգար տախի սէնին խըզմէթի-
նէ միւհթաճ տըր , տէտի Հանրի : Լմմա ճէվապ վէր-
տի . Տէլիզ անլըդտա սաանտէթի պիրադ թէխիր էթ-
մէնին զարարը եօդ , էթթէ հանընտա օլ սաատէթիլէ
վազըթ կէչիրմէք իչին եինէ պիր ինսան էօմրիւ միւտ-
տէթի դատար վադըթ գալըր : . . . Մինասիպ վազ-
թը տա կէլտիքտէ Օսգար Օռլէանա կէլէճէք , աղա-
լարը էյյէ վատ էթմիշտիրէր . օ վազըթ հէփսիմիզ
պիր եէրտէ օլուր ուզ , քէյյէրին պիրինտէ պաղչէլի
պիր էվքիրալարըզ , վէ օտալարըն էն կիւզէլինի վէ
նաղարէթլիսինի սէնին իչին տէօշէր տիւզէր իզ : Օս-
գարըն իշիլիւզարլըղընը սէն տէ պիրիսին , նատիտէ մա-
տէնաթլարընըն վէ նէպաթաթլարընըն տօլապլարընը լա-
զըմը կիպի եափար : Հանրի գըզընըն սաչըյա օյնայարագ
վէ թաթըլը թաթըլը օնա պազարագ , Կէրչէք էյյէ տիր
գըզըմ , տէտի :

Լմմա պիր չօճուգճա քիպիր կէօթէրէրէք տէտի :
Սալթ պուգատարըլա պիթմէզ , փէտէրիմ . պիզ սէնին
օտանա միւճէտտէն հէնի տէօշէմէ հափաճաղըզ : Հան-
րի նասըլ օլաճաղընը սօրտու : Լմմա տէտի . Սէնին
չօդտան պէրի արզուլատըղըն կիպի , Վյըդէու մօտասը
պիր գանարէ , իւզէրինտէ րահաթ օթուրմագ իչին
պիր սէտիր , վէ քնաղըտլարընը իչին սաղլամագ իչին
պիր պէյիլէճէք պիւուօ : Պէն պուշլարըն հէփսինի հի-
սապ էթտիմ , վէ լազըմ օլաճագ գատար ագճէմ տէ
վար տըր : — Եա սիզ նէ հափաճաղընը , գըզըմ :
— Լըքի էչեալարը տա պիզ տըրըլ , սէն տէ պիրիսին ,

քի պէն օնարը չօգ սեւէրիմ, Օսգարտա պէնիմ կիւ
պի սեւէր : Պէյազ փերտէրէրիմիդ, վէ օճաղն նանըն
տա պիր գաչ սաղնը չիւէյիմիդ օլտոգտա՝ օտամըզն
կիւզէլիյի էլ վէրիւր : Խտարէ տախի լաղըմ, փէտէրիմ.
ալթը իւզ ֆրանք իրստըմըղըա չօգ մասրաֆ էտէմէյիզ :
Հանրի գըղընըն էլինտէն թուլթուպ քէնտի կէօքսիւնէ
կէօթիւրէրէք, Խայր, տէտի. լաքին օ՝ ալթը իւզ ֆը
ռանք տա սէնին տիր : — Պիզլիմ մի : — Սիզին տէյիլ,
եալընըզ սէնին, զիրա վալիտէնտէն գալմա միրասըն տըր :
Պիր տտէմ գըղ էվէրիւրսէ էվիլէլ գըղըյլա հիսապընը
քէսմէլի, վէ օնուն մալինի օնա վէրմէլի : Լճմա պու
սէօհպէթտէն պօզուլարագ տէտի. «Ե» տէյօրսուն,
պիզի նանընտան պըրաճագ մը սըն : — Պու շէյ նէտէն
ագընա կէլտի : — Հիսապ վէրմէք լտգըրտըսը նէտէն
իճապ էթտի. մալ թագսիմինտէ լագամ հիսապը մու
հապպէթ հիսապընտան գուվիլէթլի մի տիր զանն էտէր
սին : Պիզ սանա էվլատ օլաճաղըզ փէտէրիմ, օրթագ
օլաճագ տէյիլիզ : Բէճա էտէրիմ, պանա սէնին պէնիմ
լաքըրտըսը էթմէ : Օսգարը կիւճէնտիրիւսին, պէնիմ
տէ կէյիլիմ գըրըլըր : Հանրինին իւրէյի գալգարագ՝
Հագըն վար լճմա՝, տէտի, էյլէ օլսուն, իւրէք պիր
օլտուգտան սօնրա քէսէլէրին չօգ օլմասը նէյէ՝ եարար :
Սուհապպէթ զալէպէ էթտիյի հալտէ քնար հալվէսի
էքսիլիր, եախուտ շէյլէ տէյէյիմ. քնար վէ մուհապ
պէթ պիր պիրինէ գարըշըր : Վէրէնէ ալանա պագմա
յարագ՝ շիմտիէտէք նասըլըտըդ իսէ եինէ էյլէ գա
լալմ : Պունու սէյլէյիպ գըղըն աննընտան էօփտիւ,
վէ Օռէան քէյլէրինէ եագլաշմըզ օլտուգտըրը իւլն
թէրպիլէրի տէ էլինտէն ալտը :

Պիր թարափտան Հանրի Ֆրէզնօ զըզըշա պո-
լազըրտըլարը էտիպ Խօլարընա կիթմէտէ , Կօազդիէր
չիֆտլիյինտէ տէ Ժէրմէն Ֆրէզնօուլա տոմատընըն
մապէյնինտէ պոնուն մուղայիրի սէօզլէր օլմագտաւ
տը : Իքիսի հալընըզ դալտըզլարընտա՝ տամնտը քէն-
տի տօլապընը հաղընլարտա պէյլիւտէճէյինի գայն փե-
տէրինէ խապէր վէրիպ՝ Հինտիստանտա պիր էվ տա-
ճաղզմ տէտի : Պու մասլօճաթտան էտէճէք քիսրլա-
րընը ուզուն ուզատըյա թափսիլ էտիպ՝ պէյլէ պիր
իշէ էլ աթտըզտա քէնտի կիպի զէնկին քիմսէ պուլու-
նամայաճաղընը գայն փէտէրինէ դանտըրմաղա չօգ զաճ-
մէթ չէքմէտի : Ժէրմէն տամատընըն սէօզլէրինի ազլիմ՝
տըզդաթըլա տիյնէտիքտէն սօնրա՝ Վալաճի՝ տէտի ,
սէն պիր աթմուն մատէնինէ մալիք օլաճադ սնն . քէշ-
կէ պէնիմտէ իւզ պին ֆռանթըմ օլայըտա՝ սէնին
իշինէ Տիսսէտար օլայըտըմ . Ֆէնասը պու քի՝ էլիմտէ-
քի օլան ճէմի ազճէմի տիվանէճէ Կօառ շարապը տիսզ
ու իթասընա դօմուշ պուլունտում :

Տիւրվէր ճէվապ վէրտի , Օրթադ իսթէսէ իտիմ ,
էիթմի քիշի պուլուր ուտում , լաքին քիսրտան էմին իմ .
հալընըզ իշէ կիթէճէյիմ : — Սէրմայէն վաթ մը : — Դա-
պիլ տիր ճիւղի պիր շէյ էքօիլէ , վէ սանա տա պունուն
իշինէ կէլիլ իմ : Պազիրկիան պիր Տիտաթ իշէ՝ Պիլիւր
սէն տէտի , քի պէն պիր շէյ հափամամ : Տիւրվէր սը-
րըտարադ տէտի . Իաճաթ օլ , փէտէրիմ սէնտէն էօ-
տիւնճ ազճէ իսթէմէմ . սանա պաշդա սէյլէյէճէյիմ վար :
Ժէրմէն Տէր տէյէճէյինէ Խօզ տէմէյի դուրաթադ պիր

Էնչի՞ք սուրերով կեօսեցէրիս՝ Ահոյն պաղաւմտեան :

Տիւրվեր ճեղագ կթափ . Ահն տէ Կալիւրսին քի՛
էճիւթն քենտի վալտէսինտէն գալան միրասը սըրասը
նա դօտուղումուղտա՝ Կօաղդիէր չիֆտլիյինին Հիսսե-
սնի Հիսսապա գարըշտըրմայլա՝ Թէքմիլէն չիֆտլիյի
սենն էլինտէ պրագորդ : Պաղիւրկիան ճեղագ կթափ .
Օ՛ գալիլէ քի՛ սիւէ սենէվի իւզ լուի ալթունու ի-
րատ պաղւոյմ : Տիւրվեր տէտի . Իւզ լուի՝ էլի պին
ֆռանքն սենէվի ֆայիլէ տէր : Դէրմէն տէտի . Կօ-
աղդիէր չիֆտլիյինէ տէ իքի իւզ պին ֆռանք պահա
թահմին օլունուլ՝ գըղըմա իսսպէթ էտէն բուլ Հիս-
սէ էլի պին ֆռանք էթմ՝ զմի : Տիւրվեր լագըրտըսը-
նը Թէքմիլ սեյլէթմէյէրէք տէտի . Ա՛ֆվ էտէրսին ,
սէն տէ պլիւսին քի՛ պու թահմինտէ պինա վէ օրման-
լըք վէ աղար սու՝ Հիսսապ կըրմէտի . չիֆտլիյին պու
կիւնքի կըն ալթը իւզ պին ֆռանք պիւ աղճէ կիպի
էտէր : Դէրմէն տամատընըն սեօզլէրինին նէթիճէսի նէ-
րէյէ վարաճաղընը ֆարգ էթմէյէրէք տէտի . Ի՛յ ,
սօնրա՝ — Ի՛յ , սօնրա , ալթը իւզ պին ֆռանք է-
լիյին թարաֆընտան պանա էլի պին էքիւ կէթիրի .
պանա տա շիմտի պու գատար աղճէ լաղըմտըր :

Ա՛ն տէյօրսուն , տէտի Դէրմէն . չիֆտլիյի սաթա-
լըմմը , չիֆտլիք պենիմ էլիյին էմէյի վէ պենիմ պայի-
սի իթիթիսարըմտըր , հեր վէճճիլն պեն օնա ալըմմ-
լըմ : Տիւրվեր տէտի . Սաթ տէմէմ , անճագ պանա
մուլլապա աղճէ լաղըմ : Դէրմէն այաղա դալըղլ
տէտի . Վալլահի , պաղպա կէրտէն պուլա պիլիւրսին .
սանա պեն տէյիյիմ . Կօաղդիէր չիֆտլիյի սաթըլմաղ :
Տիւրվեր տափի այաղա դալըղլ՝ Սաթման լաղըմ կէ-
լէճէք տէտի : Դէրմէն տէտի . Պէնի քիմ սաթմաղա]

մէծաւոր էտեճէք, սեօյլէ պաղաղմ: — Եւրի մէծաւոր
էտեճէք փէտերիմ, չիւն շերաթ քիթապըմըն 815
ինճի պէտնտե եաղըմըն ալըքի: « Կիմսէյէ զօր օ-
լունմաղքի հիսսէսինի պըրմասըն »: — Լօյլէ իսէ պա-
նա սաթտըրմաղ իտտիասընտա օլաճագսըն սէն: — Իս-
թէր իսթէմէզ: Ժէրմէն էլինի գալտըրըպ օնա սոզորու
չէվիւրէրէք, էօյլէ պիր շէյ էտէր սէն վալ կէլիւր պաշը-
նա տէտի: Լաքին պիր տէ գըղըմը կէօրէյիմ, չիֆտի-
յի սաթմամա օ' գայըլ օլմալ: Տիւրվէր տէտի. Եանը-
լըսըն: — Կաճըլ: — Օնուն վէքիլի օլմուշ ում հիւճէ-
թիլէ: — Եալան տըր: Տիւրվէր տէտի. Չէէպիլէյինի
ուսուտույօր սուն փէտերիմ, վէ եալան սեօյլէմէտիյի-
մէ իսպաթ' իշտէ հիւճէթ, տամղալը քեաղըտա եա-
ղըմըն, գայտ օլունմուշ, իմղալանմըն, սաճ չէքիլմիշ,
վէ պու հիւճէթիլէ տալա թութա պիլիւրիմ: Ժէրմէն
պէնդինի աթարադ' Պու նաճըլ շէյ, տէտի. գըղըմ
պէօյլէ պիր հիւճէթէ նաճըլ գայըլ օլուպ իմղա վէրմիշ:
Տիւրվէր տէտի. Պանա էլի պին ֆուանը լաղըմ տէյի
սանա տէյէ տէյէ հէլաք օլտում: Ժէրմէն ազիմ քէտէր
էտիպ խըրսլանարադ տէտի. Լշլի պին ֆուանը իչիւն
շիմտի պէնիմ գըղըմ պէնիմ իլէ տալայաճ մը չըգաճագ,
պէնի պու չիֆտիքտէն եաճ մը էտեճէք, քի աղաճլա-
րը կէօղլումիւն էսնիւնտէ պէօյիտիւլէր, չիչէքլէրինի
էլիմիլէ սուլատըմ' վէ իւզէրինէ պու գատար հալէ-
սիմ վար: Տիւրվէր տէտի. Եա նէ իսթէրսին, սէնին
գըղըն աղըլը գարը տըր, քէյֆինէ եէթէնմէյիպ քէն-
տի քեաղընա պաղմայը օնա սէն էօյրէթմիշ սին, շիմտի
սէնտէն էօյրէնտիքլէրինին իճրասընը էտեճէք: Էէր քէ-
սէ քէնտի հազգը, հէր քէսէ քէնտի մաթլուպու, սէ-
նին տայիմա սեօյլէտիյին քէլամ գալլինճէ' աւըլ հադ,
շերաթ պու տուր:

Ճերմէն զիյառէ աճը տույարագ տէտի . Վաղայ
պէջլէ ազ վագըթտա պէնիմ սեօզիւմ պանա գարչը
գուլանըլաճագ տէյի ումնազըտըմ : Լաքին գրգըմ պա-
րէ պէն էօլիւնճէյէտէք պէքլէյէմէ՞զ մի իտի : Ելմտի-
տէն իխթիարըմ, էօլիւմիւմտէ չօդ կէճըք մէզ : — Վաղ-
մա՞զ մըսըն փէտէրիմ, Օռլէանըն պէյիւք քիլիսէսի
կիպի սափ սաղլամ տուրույօրսուն, պիզէ տէ ագճէնին
լուզումու վար : Ելթը պատարք իւզ էլլի պին փռանք
էլիմէ կէչմէլի : — Տէմէք տիր քի՛ պանա պտշդա պիր
հէր թէտարիք էտէճէք գատար տա վագըթ վէրմէյէ-
ճէք սին : — Հէր քէս էլինտէն կէլէնի գատարընը է-
տէր փէտէրիմ : Ճերմէն խըրզնտան մօրարմըշ, հսւմ
րուզումու սըզմըշ, Փէք էյի տէտի, Լաքին պէնի տիյ-
նէ՛, պագ նէ՞ տէրիմ. պիր թապաղա տամղալը քեաղը-
տա հէթիշէճէք գատար ագճէմ օլտուգճա սիլտէ՛ Լօ-
աղգիէր չիփտլիյինի սաթամայաճաշ սընըզ : — Վաղա-
լըմ : — Վաշդա պիր տէյէճէյին հօդ մու : — Վէն մի .
խայըր : — Լօյլէ իսէ ուղուր օլա, տէտի Ճերմէն խօ-
րեաթճա : Տիւրվէր թաճիւպ չէքէրէք իւզիւնէ պա-
գըպ տէտի, Լօյլէ իսէ պէնի գօվույօրսուն . էօյլէ
օլսուն պէն սէօզ տիյներ քիմսէ իմ, շիմտի Օռլէանտա
պիր վարչա իշիմ վար, կիտէյիմ օնու կէօրէյիմ. պիր
գաչ կիւնտէն կէլիր սօն ճէվապընը էյրէնիւր իզ : Լա-
ֆիլէ տիր տէտի Ճերմէն : Տիւրվէր շաքիասընը ալարագ
տէտի. Ե՛ֆիլ էյլէ, զավըպա աճէլէ իսթէմէզ, կիւճէն-
մէ . հօշճա՛ գալ : Վունու սէյլէյիպ հօլա չըգտը :
Ճերմէն տամատը հօլա չըդար չըգմազ, խրոսընտան
վէ աճըսընտան հէլաք օլուպ գանարէնին իւտիւնէ
խայըլտը :

Ն Է Ն Ի Ի Ճ Ե Տ

Պիրքի մէկէն կ'իւնէ՛ զարշըսըն ոս եանաւ տ այսինըգ
պիր եէրտէ տուրտուրուպ կէօլկէսինտէն օնուն թըպըը
թասլիրինի ալմագ իլմինի Տաիէր իսմինտէ պիր ֆռան-
սըզ ուստա, պունտան օնպէշ եիրմի սէնէ մուգատտէմ
պուլմուշ օլտուղունտան՝ պու մարիֆէթին իսմինէ ֆը-
ռանսըզլար՝ միւճիտինին իսմինի զայդ էթմէմէք իչին
պալիէրէօրէի աէլէր : Պու թէրթիպ միւճիւպինճէ կէր-
չի Տէր նէնին ըէսմի օլուր սա՝ թըպըսը ալընըր, լարին
ուֆագ լուր . ասըլ թապիի պէօյիւքլիւքաէ ալընամագ
լուր : Հաթտա պազի ուստալար էօյլէ զըյաս էթտիլէր
քի թապիի պէօյիւքլիւքաէ պու թէրթիպլէ ըէսմ ալ-
մագ միւրքին տէյիլ տիր : Անճագ պու պիր գաշ այըն
զարֆընտա Փարիզին ուստա սէնաաթքեարլարն պիրինի .
Ս . Իլիւմիէ , ասըլ թապիի պէօյիւքլիւքաէմէ օնտան
տախի պէօյիւք ըէսիմլէր չըգարմանն զօլայընը պուլ
մուշ . մէ քէնտի պուլտուղու թէրթիպլէ իսթէտիյի
գատար պէօյիւք մէ քիւչիւք ըէսիմլէր չըգարըր ըմը .
ֆադաթ թէրթիպինի իլան էթմիշ տէյիլ տիր :

— Պիր գաշ սէնէտէն պէրու պաղլարուան Կիւլէմէ
իսմիլլէ զուհի ետիպ իւզիւմլէրի խարապ էտէն իլլէթին
հագգընա ճ'էղայիրտէ պիր թէրթիպ պուլունուպ՝
հասանաթը թէճըիւպէ օլունմուշ տուր : Իւզիւմլէր եէ-
թիշմէզտէն պիր գաշ այ էլլէլ . մէսէլա Յունուր այըն-
տան պաշլայարագ , օճագտա մէ մանկալտա զուհի օլան
քիւլիւ ինճէ էլէյիպ պիր ֆըշ իչինէ սագլամալը , ալ-
զընը գափատըգտան սօնրա, իւզէրինէ գալընճա քէչէ
հախուտ մուշամպա էօրթմէլի , քի միւրքինի մէրթէպէ

աղ հաւաք իշխեալն : Իւզիւմէրէ աշաճ տիւշտիւյիւ վա-
գըմ քիւթիւկէրի եօղամալը . վէ հանկը քիւթիւյիւն
եախուտ սաղըմըն իւզէրինտէ քիւլէմէ էսէրի կէօրիւն
մէյէ պաշլամըշ ըսա՝ օլ սագլատըղըն ինձէ քիւլտէն իւ-
զէրինէ էքմէլի , սաղըմ սաղընըր վէ քիւլէմէ տէֆ օ-
լուր : Ֆիադաթ քիւլ՝ օտուէն վէ քէօմիւր քիւլիւ օլմա-
լը տըր . մատէն քէօմիւրիւնտէն վէ պէզ մագուլէսի շէյ-
լէրտէն հասըլ օլան քիւլէր իւզէրինէ պու թէրթիւպ
թէճրիւպէ օլմուշ տէյիլ տիր :

Պուրատա պիրիսի նազլ էթտի քի՝ պիր գաջ սէնէ-
տէն պէրու պաղըն քիւլէմէտէն պօզուլմասընը կէօրիւպ՝
թիմարընա սարֆ էթտիյի ազձէսինի աճըյաւրագ պու
սէնէ պաղը թիմարսըղ պրագմըշ : Ենճագ պիղայըր մէ-
միւլիւն , պու սէնէ օլ պաղըն իչինտէ հասըլ օլան իւ-
զիւմէրտէ ասլա քիւլէմէ օլմամըշ . վէ պու հասանա-
թը պաղըն սահ՝ պի պաղը թիմարսըղ պրագմըշ օլտու-
ղունու համլ էթմիշ տիր : Պունու թէճրիւպէ էթմէք
հէր նէ գատար սուհուլէթլի վէ մէնֆաաթը իսէ տէ՝
պաղը պիր գաջ սէնէյէտէք օթ պասըպ պաշգա իւզտէն
խարապ օլաճաղը աշիքիար տըր :

ԻԼՄԻ ՆԻԻՆՆԻՍ

Իլմի նիւճիւմէ (աստղարաշխութիւնա) մահիր միւ-
թէվէֆա մէշհուր Երախօնուն տէրս վէրտիյի իլմի նիւ-
ճիւմ մալիւմաթլարընըն իքինճի ճիլտի պու եազընլար-
տա սթամիա օլունուպ՝ ֆուանսըղ զազէթասընըն պիրի-
սի երտըղլարըն պաղի սուրէթլէրինին հագգընա նաթ
պէյնինտէ թէտաւուլ էտէն զալիաթ թահմինլէրի սօղը :

բուլբուլ մագ զըմնընտա մեղքիւր ալիմն քիթապընտա
 պուրուու զու թալիմաթլարը շու վէճճիլէ խիւլասա էտէր :
 Կիւնէշին իւզէրինտէ պաղէն չօք՝ պաղէն ազ սիյաճ
 լէքէլէր կէօրիւնմէքտէ օլուպ՝ պու լէքէլէրին տիւննանըն
 իւզէրինէ հալանըն սօղուզլուղու վէ սըճսգլըղը ճիճէ
 թիյիլէ հայլը թէսիրի վարտէյիւ չօգտան պէրու թաճ
 մին օլունուր ուտու , վէ պունտան տօլայը՝ մահսուլուն
 գըթ հախուտ կիւմրահ օլմասընտա սէպէպ օլա պիւ
 լերլէր զանն էտէրլէր իտի : Հալէա 1614 թարիխտէ
 Պաթիսթա Պալիանի՝ մէշչուր Կալիլէիէ տէմիշ աիր քի ,
 կիւնէշտէ կէօրիւնէն լէքէլէրին չօգլուղու հալանըն
 սօղուզլուղու շէտիտ օլաճաղընա նիշան տըր : Հէրլէլ
 պունուս մուղայիրի , լէքէլէրին չօգլուղունտան կիւնէշ
 բըղընըն վէ սըճաղլըղընըն չօղալմասընը իսթիտլալ էտէր
 իտի : Վէ թահմինլինլին թէճրիւպէսի՝ սէնէ պէ սէնէ
 պուղտայըն բալիճ պահասընա պինա էտէրէք շէօլլէ պիր
 տէֆթէր Լափմըշ տըր : 1550տէն 670տէք կիւնէշին
 իւզէրինտէ պիր Լախուտ իքի լէքէ անճագ կէօրիւնիւպ ,
 սէնէ սէնէ իւզէրինէ հիսապ Լտէրէք պուղտայըն պիր
 ֆոանսըղ քիլէսի (էքդօլլըր) 21 պուլուգ ֆոանք ըմըշ :
 1676տան 84է՝ կիւնէշտէ լէքէ հիջ Լօգ . վէ պուղտայըն
 էքդօլլէքըրի օն ֆոանք իւտաէ գօմուշ : 1685տէն 91է
 կիւնէշ լէքէլի , պուղտայ օնպիշ ֆոանք 90 սանգիմէ :
 1691տէն 94է քէզալլէք լէքէլի , պուղտայ օն իւշ ֆը
 ոանք 75 սնգ : 1695տէն 760է՝ լէքէ հիջ Լօգ , պուղ
 տայ Եիրմի Էէտի ֆոանք 6 սնգ : 1701տէն 9ա լէքէլի .
 վէ պուղտայ Եիրմի պիր ֆոանք 5 սնգ : 1716տան 13է
 կիւնէշտէ Կալընըղ իքիլէքէ օլուպ պուղտայըն պահասը
 Եիրմի տէօրթ ֆոանք 48 սանգիմէ չըզմըշ . վէ 1714տէն
 17է լէքէլի . պուղտայ Եիրմի ֆոանք 19 սնգէ Էնմիշ :

Հերշելն պու հիսապարընա ասեր ալիմէր դան մայրալ պունուն սեյլէտիյինն մուղայիրինն պաշդա կեօնէ թէճրիւպէլէրիլէ սապիթ վէ թաստիք էթմիշեր : Սէքքի հեր վէճհիլէ Հերշելն զբոտորնը սեյլէմիշ տիր . վէ ճինէվաատա Ս . Վոդիէ տէմիշ քի՝ կիւնէշտէ հիէ լէքէ կէօրիւնմէտիյի սէնն՝ կէօրիւնտիւյիւ սէննէ նաղա րէն եարրմ տերէճէտէն զիյատէճէ շէտիտ սրճագ ոլաւ : Քրագաթ պու հիսապ տախի տայիմ պիր գարաւր պու լունմամը : վէ լէքէլի սէնէլէրտէ զիյատէ սրճագ վու գու օլմուշ օլտուղուհու ասերլէրի սապիթ էթմիշ տիր :

Ղուկոցերինն Վեռնա շէհրինտէն Ս . Սօտօլֆ՝ Յուրիկ քիւթիւպլաննէսինտէ 1001 թարիստէն 1800 թարիստէ տէկին վուգուաթլարը միւ թէհալի պիր թէ վարիս պուլմուշ . վէ պու թէվարիս՝ կիւնէշն լէքէսի չօգ օլտուղու սէնէլէրին մահսուլարը զիյատէ օլմուշ կէօսթէրիպ՝ Հերշելն սեօղիւնիւ թանտիգ էտեր իմիշ :

Լաքին 1826-րան 51-տէք Ս . Շուապ հեր վա դըթ կիւնէշն լէքէլէրինն կէօգէտիպ տէֆթէրէ ալմագ տա օլմասըյալ՝ շիմաի Հերշելն ետիտըր միսիլիւ պիր հիսապ չըգարմագ զիյատէ սուհուլէթլի օլուպ՝ պու եէ նի հիսապա նաղարէն Հերշելն սեյլէտիղի ճէհր օլ մուշ տուր : շէյլէ քի՝ պուղտայրն պօլ վէ ուճուղ օլ տուղու սէնէլէր՝ կիւնէշն լէքէլէրի ազ օլտուղու սէ նէլէրէ թէսատաիւֆ էտէյօրլար : Սէսէլա .

Քոք մոգ

1828 տէ 228	լէքէ . վէ	պուղտայ	էքդօլիգրի 22	3
" 33	33 "	"	"	15 62
" 39	102 "	"	"	22 14
" 44	52 "	"	"	19 75

Նէթիճէի քէլամ . սօն սէնէլէրին կիւնէշ լէքէսի վէ .

պուղտայ ֆիաթը միւս վազէնէսի շու վեճհիւէ պու-
լունմուշ տուր :

Ֆոք անդ

1846 տէ	157 լէքէ .	վէ պուղտայ էքդօլիզրի	25	5
" 47	227 "	" "	" 29	1
" 48	330 "	" "	" 16	65
" 49	238 "	" "	" 15	37
" 50	186 "	" "	" 14	32
" 51	151 "	" "	" 14	48

Նիրոփ ալթը սէնէի կիւնէշ լէքէսի չօգ հախուտ աղ
սէնէլէրէ թագսիմ էտիպ հաւանըն իթիտաշիյլէ միւս վա-
զէնէ իթտիյիմիդտէ աղ լէքէ կէօրիւնէն սէնէլէրին սը-
ճաղընը օպիր սէնէլէրտէն օթուզ պիր տագըզէ գիյատէ
պուլըրուզ . վէ իւզ տագըզէ՝ թամ պիր տէլէճէ տիր .
Նաղմուրտա տաթի պու ֆարգ վար . լէքէ չօգ օլտու-
ղու սէնէ 591 միլլիմէզը վէ պիր միլլիմէզրին պինտէ
սն իւզ փայը հաղմուր կէլիր , վէ աղ օլտուզտա՝ 563.14
միլլիմէզը հաղմուր կէլիր : Պու մալիւմաթլար հէր նէ
գատար պիլմէյէ լոյրգ իսէլէր՝ պուսղարտան իսթիտաշ
Վտէրէք հիւ պիր շէյէ գարար վէրիլմէսի ճայիզ տէյիւ
տիր : Վէ հալէա կիւնէշին իւզէրինտէ լէքէ կիպի կէօ-
րիւնէն շէյլէր նէ օլտուղու մալիւմ տէյիւ տիր . չօ-
ղու՝ կիւնէշին իւզէրինտէ ալչաղը իւքսէքլի հէրլէր զանն
էտէր . ֆագաթ պու զանն ըլա՝ պաղը սէնէ չօգ վէ
պաղը աղ կէօրիւնիւպ՝ պաղը տա հիւ կէօրիւնմէմէսի
նէտէն օլտուղու անաշըլմաղ : Պունուս իլին տէյիւնլէր
տէ վար քի՝ պուսղար տիսէր ճէսէտլէր օլուպ՝ տէվլէ-
րինին իճապընճա կիւնէշին էօնիւնտէն կէլէրլէր :

ՀԱՎԱՏԻՍԵԹԻ ՄԻԻԹԻՆԱՎԻԷ

ՓՈՒԼԵՍԸ. Եկնի աշնան հաժաոխներէ նա զարէն, պունտան պիր վագըթ ագտեմ Սէնդ Ըմարտո նամ մահալաէ բրօդէսդան մեզհէպինէ սիւլիւքէտէն ալիմ վէ մեշհուր վէ միւթէպեր հայլը զաթլար ճեմ օլունուպ՝ տին իւզէրինէ միւզաքերէ էթտիքլէրինտէ խոստովանանք օլմագլըղ վէ կարգաւորլարն կարգ ալ տըգտան սօնրա հիլէնմէ մէսինի վէ պազը պունլար կի պի ախէր խոստուլարը ճայիզ կէօրիւպ եկեղեցիէ կա գըն կէլէրէք քէնտի մեզհէպլէրինտէն ուղազլանմագ սուրէթի կէօսթէրմիշէր տիր: Այլ պու մեճլիստէ գաւըար վէրմիշէր քի կիւզոանէտէն Օգոստոս այրն 30ուն տա Վիկուն նամ մահալին ճիվարընտա Լարինասու չիֆտ լիկին քէտտանէլիյինտէ մեճլիս օլուպ՝ էն մեշհուր վէ ալիմ քարոզիչէրի նէօպէթիլէ տին մատտէլէրի իւզէրինէ նու գըքէտէճէլէր: Վէ պու մեճլիս իլիւն խաստէթէն Փըռանսանլն Կարտայալէթինտէն վէօ ճիվարլարտան քարոզիչէր իւսմէն տալէթ օլունմուշտուրլար տէյիւ՝ օբէնիօն քի միտի նամ զագէթա խապէր վէրիպ՝ էնճամլն տա խայրըլար կէօրէճէյինի մէմիւլ էտեր:

ՋԱՄԻԻՅՅԷՐԻ. Թէվարիխէ աշնա օլունրա մալիւմ տիւր քի Քուլիցցէրինին Ղինէվուա շէհրինին ահալիսինին տինինէ Կալվին հայլըճա խալէլ կէթիրտիք տէն պերու՝ պու շէհիր միւճթէմիլի Ըմերիկանլն պազի մահալէրի միսիլիւ եկնի իթիգատ ֆապրիգասը օլմուշտուր: Օն երլ կէչմէզ, պիր եա իքի եախուտ տահա զիյա տէ տինլէր վէ իթիգատլար իհտաս օլուրլար: Վիլիսի գալղար քէնտի կիւնիւնէ տէք իլիտիլմէմիլ կա խուտ ունուտուլմուշ պիր շէյ չըգարըր: Ըտուուսաւ:

շունչուն՝ եախուտ Աւետարանըն՝ պիր քելամընա տա
 քէյթի իսթէտիյի կիպի մաննա վերերէք քէնտի սէօյ-
 լէտիյինէ ույտուրուր . պիր ազ աա չէնէսի տիւզկին
 վէ ճէսարէթի ներինաե օլտուղու կիպի պիր գաչ քի-
 շի քէնտի թարափընա պարտըպ ճէլպ էտէրէք պիր նէ-
 նի տին միւճիտի օլուպ՝ օլ տինէ քէնտի իսմինի իթ-
 լազ էթմէյի քէնտինէ շէրէֆ ու իֆթիխար ատտ է-
 տեր : Ամերիկանըն՝ Նիւ Եօրք շէհրինյոե Սանտերսնամ
 պիրիսի պիրտէն պիրէ միւնթէղամ պիր իթիգաթ զու-
 հուրա կէթիրմէյէ կիւվէնմէյիպ՝ փարչա փարչա չըգար-
 մաղա գարար վերտի . վէ իշի գօլայլաթմազ իշին հա-
 վատիս էթաիքի՝ վաղըթ պէ վաղըթ իգթիլա էթ-
 տիքճէ հազ թարափընտան Վարրիէլ Տրիշտակ քէնտի-
 սինէ խապեր կէթիրիր իմիշ , վէ Տրիշտակըն քէնտինէ
 կէլմիսինի տէ գուլաղընա պիր պօրու սէսի կէլմիշ իէ
 տույար ըմիշ : Ճինէվանըն տա Դիւլէթի Կիւլէթի տէ-
 մէղիլէ թանրլան ճէմաաթըն քարոպիչլէրինին պիրիսի ,
 մօսիւ Պօրդ , ճէմաաթը պէօյլէ պիր թարիփիլէ թու-
 թուպ՝ ճէմի սէօյլէտիքլէրինի օնլարա Ալաշ քէլամը կի-
 պի եութտուրմաղը գուրմուշ : Պաղաթ պունա խապեր
 կէթիրեն՝ Վարրիէլ Տրիշտակըն պօրուսու տէյիլ , ա-
 խէր նէվիճատ պիր շէյ իմիշ : Կէչէն սէսիլէրտէ ամմէ-
 նին մալիւմիւ օլտուղու վէճ՝ իլէ՝ պիր սոֆրա պէճմի-
 հատիսէսի զուհր էթաի . պիր իղքէմըի եախուտ մա-
 սա եախուտ սուֆրա իւզլէրինէ պիր քաչքիշի պիր
 թարղի մախուսէիլէ էլլէրինի գօմատա սուֆրա տէսնէր
 իմիշ , վէ օրտա պուլունանլարըն ավուճունտա գաչ փո-
 րա օլտուղունու , էվինտէ գաչ քիշի օլտուղունու ,
 քէնտիլէրի գաչ եաղընտա օլտուղունու , վէ ասիւր պու-
 միսիլիւ շէյլէր խապեր վերիր իմիշ : Հաթտա չօգ պա-

տրնաբար պուհ հաւատարմի կերպէր զանն էտերէք՝ քենտի-
լէրինն գաչ հաշնտա օրտուղունուն տողոսուսուսու տա
սուփրա խապեր վերիւր վէ օնտան սօնրա հաշարնը
քիւղիւլթմէք միւշքիւլ օլուր տէյիւ էփ էյիճէ գօրգ-
տուլար : Թաճթա փարշալարնըն պու միսիլիւ զայպ
պիլիճիլիք մարիֆէթի մսփիւ Պօրգուն հիսապընա էյի
կէտի : մասալարը Ալաճ Թարաֆընտան քէնտինէ խա-
պերճի կիպի կէօսթէրտի : Ճէմաթիւ հաշարնտա մա-
սայը էօնիւնէ ալըպ՝ պաղը Ալաճ Թարաֆընտան խա-
պեր վերիւր : վէ ճէմաթ հէփ պիրտէն ալաղա դալգար-
լար ըտը : պաղը տէֆա տախի՝ Ալաճ պիր հրէշտակը-
նը կէօնտէրմիշ, վէ պու մասանըն վասէթասըյա պա-
նա Ալաճըն էմրինի պիտիլիէճէք տէր իտի : վէ պու
հալտէ հէր քէս օթուրտուղու հէրտէն գըմլլաւանմազ
ըաը : Սօսիւ Պօրգ պու շէքլիլէ օլան իլհամլարը :
հախուտ քէնտի ազընըն պուլուշարնը պիր քիթապա
տէրճ էթմիշ, վէ մուդատտիմէսինտէ խապեր վերիւր ի-
միշ քի՝ հէր նէ քի իլհամ օլմուշ ուսա հալընըզ օնլա-
րը պիր սըրայա բապթ էթմիշ : քէնտիլիլինտէն հիւ
պիր շէյ դարըշտըրմամըշ : Տէմէք իսթէր քի՝ հալանա
հիլլէ սօգմամբը : Պուհա օլջան իլհամլարը սահիճ զանն
էտիպ հէլթէնէն հէնի մէզհէպէ՝ « կէօյիւն վէ հէրին
միւլհազաթը ճէտիտէսի » տէնմիշ իսէ տէ , պէօյլէ պիր
ուզուն իսիմ տայիմ գուլանմաղա ուլմայաճաղընտան՝
միւճիտինին իսմիլլէ » պօրգիլմ » տէմէք սահա սու-
հուլէթլի կէլիլի տիր :

ԱՄԵՐԻԿԱ. Նիւ Իօրքտան ազ ուզադ՝ իւզ
հիրմի պին նուփուս միւթէմէքիւն իլէ Պրուքլայն նամ
շէհրին սաթինէլէրինտէն պիր գարը սապահալըն էփտէն
տիշարը չըգտըղընպա քէնտի հալտընըն լէշինի բաթ

կէլիս , քի պիր կէնճ գարը լէշիլէ սարըմը՝ սօգաղըն՝
 օրթասընտա սերիիլմիշ իտի , ետյարասըլա չօք քիմնէ
 պաշընա թօփլատը : Լշօլիւլէրին հանընտա շիշիլէ ա-
 չիտօ բրուսիաքօ նամ շէտիտ . զէհիր պուլունտուղուն-
 տան աննաշըլտը քի պունար խասսէթէն քէնտի քէնտի-
 լէրինի էօլտիւրմիւշէր : Չապթիէ թարաթընտան մէ-
 մուրլար կէլիս՝ տէլիգանլընըն լէշինի վալիտէսինէ վէր-
 տիլէր . լաքին գարընըն քիմ օլտուղունու օլ ճարալդ-
 թանըյան օլմատը : Տէլիգանլըն՝ եիրմի իքի հաշընտա ը-
 մըր : Պարըյը նամալիւմ էօլիւլէրէ մախսուս օլան մա-
 հալէ կէօթիւրտիւլէր : Թանըյան եօգ . լաքին քէնտի-
 սի շիրին վէ գըյաֆէթի տիւղկիւն օլմադընտան՝ ըրդ
 էհլի պիր գարը թահմին օլունուս՝ պիր մէճլիս ագո
 օլունտու : Լշք իշլէրի՝ տէլիգանլընըն վալիտէսինի ա-
 յըլլամալարը օլտու , քի քէնտի էփատընըն էօլիւմիւ-
 նէ սէպէպ օլան գարըլը կէօմտիւրմէ Պիշ , օրթատա պը-
 րադմըշ : Սօնրա պունուն կէօմիւլմէսի մասրուֆու ի-
 չիւն ադճէ տէվշիրտիլէր , վէ հէմէն օրատա պին տլթը
 իւզ ֆուանը թօփլանտը . Պրուքլայնըն մազուլ այանը
 տախի՝ քէնտի էօլիւլէրինին հանընտա կէօմտիւրմէյէ
 րուխասաթ վէրտի . մէզարճը պէտահալա մէզար գաղը-
 յաճադ օլտու . պիր արապաճը՝ լազըմ օլան արապայը
 քիրասըղ վէրէճէք օլտու . պիր գարը՝ էօլիւլէ կէլէճէք
 ճէմնաթըն թօփլանմատը իշիւն քէնտի խանէսինի թէր-
 թիպ էյլէտի : Կիւճլիւք ճնտա գալըր ըտը՝ քի պու գա-
 րը քէնտի քէնտիսինի էօլտիւրմիւշ օլմասըլա թէնի քի-
 լիսէյէ կէօթիւրմիւլմէսի վէ պէրապէր մէզարա փալաղ
 կիթմէսի ճոյիզ տէյիլիտի : Լաքին պիր բրօդէսդան փա-
 փաղո , մօսիւ Ուօքըր , պունու քէնտի քիլիսէսինէ ալ-
 մաղա վէ մէզարա տադ պէրապէր կիթմէյէ թահմէս

Գլխի թիւն : Գլխի թիւն կէտ թիւր տիւր . վէ ճէմնաթ-
 կեանքն ի չինստ մօսիւ . Ուրբը քարոզ նէվինտէ պիւ
 շէյ տախի սեյլէտի : Գարը քիմ օլտուղու օլ անէ տէ-
 կին պիւլնմիշ տէյիլ իտի իսէ տէ՝ էօլիւսիւ պուլունտու-
 ղու հալտէն՝ քէնտի ըրզննն մուհափաղասընա փէք
 մուղայէտ օլմատըղը , վէ աղըր պիր կիւնաճ ուղուրու-
 նա քէնտինի փէտա էթտիյի աշիքնար կէօրիւնիւպ՝ պու-
 միսիլիւ պիր էօլիւնիւն մէտճի զըմննտա լաղըրտը
 պուլմաղ էփ էյիճէ մարիֆէթ իտի , լաքին մօսիւ Ու-
 րբը պու մարիֆէթէ մալիք իտի : Կուլթոնու մու-
 հապպէթ իւզէրինէ պաշայըպ՝ քիմսէ պիւմէղ տէր , քի
 պու զափալը ֆաղըրտար նէ սէպէպիլէ քէնտիլէրինէ
 գըյմաղա մէճպուր օլտուլար . լաքին քէնտիմիզի եօգ-
 լայալըմ տէր . Տէփիմիզ տէ եանըլա պիլիլիզ . կէյաքի
 Տէր քէսին եանըլա պիլմէսի՝ եանըլմաղա վէ կիւնաճա
 սիւլիւք էթմէյէ պիր ճէվաղ օլմուշ օլա : Կվատըրը-
 մըղը ճիւմէմիզ տէ էյի թէրպիյէ էթմիշ միիզ տէյի սօ-
 րար : Պէլքի էյի թէրպիէ էթմէմիշէր տախի վար
 տըր . լաքին պունտան նէ չըգարաճաղ : Թէրպիէսիլէրէ
 նէ րայէթ վէ իթիպար օլունուր իսէ՝ թէրպիէսիլէրէ
 տախի օնուն թըպղըսը իճապ էտէր տէյէճէյի՝ Տէր քէ-
 սին կէօլիւ էօնիւնտէ եաթան էօլիւ հաղզընա օլան
 զիյնէթլէրտէն մալիւմ : Պունուն էօլիւմիւնէ սէպէպ
 աշգ օլտուղունու՝ էօլիւնիւն պուլունտուղու վաղըթ
 իւզէրինտէ կէօրիւնէն հիյէթէ նաղարէն՝ քարոզիչ թաղ-
 րիր էտէր . վէ մուհապպէթ իւզէրինէ պաշատըղը քա-
 րոզուն իչնտէ պու թարզ մուհապպէթի տէ տախիլ
 էթտիքտէն սօնրա , “ պիր պիրիմիզի սէվէլիմ , լաքին
 Տէր շէյտէն զիյատէ Լալաճը սէվէլիմ ” տէմէղիլէ նի-
 չայէթ վէրիր :

Տաճա էօլիւ քիլիսէտէն չըգմադարզն՝ զապթիէ մեմուրարը պուսնուն քիմ օլտուղունու աննատըլար վէ իլան էթտիլէր . էյի թանըյանլար չըգտը : Ճիւմէսի տէտիլէր քի՝ պու էօլիւ Սառա Ուլիւամս նամ գարը տըր : Պու գարը Կիւ էօրք շէհրին պիր մահալիստէ ալըղըլա տուրուր ումուշ . վէ օլ մահալին հէքիմին տէն կէօնտէրիլէն շահատէթ նամէտէ եաղըլը ըմբշ քի , « պէշ սէնէտէն պերի եալընըլ քիպարղատէլէրլէ իւր ֆէթ էտէրէք քէնտի կիւզէլիլինին իրատըլա կէչինիւր զայէթ օնօրլու վէ սաֆտէրուն պիր գարը տըր » : Պու թարղ սէյլէյիշ պիզիմ գուլաղըմըզա եէնի կէլիր , լա քին պուսնլար տըր քի քէօթիւլիւյիւն իւզէրինէ էօր թիւ տէյիւ իճատ օլունմուշ իքէն՝ քէօթիւլիւյիւ զաւ րարսըզ պիր շէյ կէօսթէրիլիք : Պու միսիլիւ էօ լիւլէրի եկիզէցի գապուլ էթմէզ վէ կէօմլէրինէ քա հանայ վէրմէզ իսէ՝ իքի մէֆհումու վար : Պիրինճիսի պու հալէրէ պէյէնմէմէսինի իլան էթմէք : Ա է իքին ճիսի , ճէմասթըն դալպինէ խէվֆ վէ պու միսիլիւ ֆըսդտան քէրիհ կէթիրմէք , քի տէլիգանլար պու միսիլիլէրէ օլան մուամէլէյի կէօրէրէք , վէ ֆըսգըն նիհայէթի պու տէրէճէլէրէ վարաճագ իհլիմալինի ֆարգ էտէրէք քէնտիլէրինի կէօղէթսինլէր : Սառա Ուլիւամսըն էօլիւսիւնէ օլան մուամէլէտէն պու իքի սէֆհումուն մուղայիրի աննաչըլաճաղը աշիքեար տըր : Լվիլէլ զամանտա պութփէրէսթ միլլէթլէրին պիրինին գանունունտա վարըտը քի՝ քէնտի էօմիւրլէրինէ գաստ էտէնլէրին թէնինի կէօմլէյիպ հայլանլարա եէմ տէյիւ պէլտէնին տիլարըսընա չէօլէ աթարլարըտը : Պուրը լալիտաքի քարոզիլն էթտիլի՝ օլ պութփէրէսթլէրին գանունուլա ըուպար վէ միւլապէնէ օլտա էլ վէրիր :